

PŘEDMLUVA

Téma, které jsem dostal zadáno je složité a zdá se velmi tajemné. Je jen málo situací v životě, kde se lidé, kteří by o sebe ani zavadili, neznámí chtíc, nebo nechtíc setkají. Jednou z nich je pohřeb. Za svoji kazatelskou službu jsem pohřbíval mnoho desítek lidí. A dobře vím, jak většina z nás se vyhýbá těmto tématům, pohřbu, smrti. Právě rakev blízkého člověka nás konfrontuje se smrtí. Tak, jako víme, že dnes zapadne sluníčko, tak někde hluboko v duši cítíme, že nás to nemine. To je jedna z mála jistot, zde na zemi. To je špatná zpráva pro nás. Druhá špatná, je že nevíme, kdy zapadne slunce naposledy pro nás. Cítíme to, ale nemyslíme na to, oddalujeme tyto chmurné myšlenky co nejdál. Otázka zní, je nějaká dobrá zpráva, je vůbec naděje, že to všechno naše pachtění, ale i dobré věci, pěkné, které jsme prožili mělo nějaký význam? Kdo to ví? Samozřejmě odpověď je dána tím, kdo se snaží odpovídat. Čím je podmíněn? Když bude před námi stát, kdo tvrdí, že jsme hříčkou náhody, ve skutečnosti není zde naděje. Tak jak jsme se zde vyskytli, tak se ztrácíme. Když bude přednášet představitel východních kultů, tak nám přinese kousíček naděje, reinkarnací budeme žít dál, v jiném těle se budeme rodit k určité dokonalosti. Konečným cílem je stav, kdy je jednotlivec – jeho ego včleněn do něčeho vyššího¹. (Buddhisté).

„Lidé jsou uzpůsobení k tomu, aby smrt chovali v posvátné úctě, aby se jí obávali, a zároveň na ní byli zvědaví. Pokud je nám známo jsme jedinými živými tvory, kteří své mrtvé pohřbívají s péčí a obřady“. Náš život je ohraničen dvěma branami. Jednou vstoupíme do života, branou smrti z něho odcházíme Co je na druhé straně obou bran však nevíme.“¹

¹ HARISSON, T. Druhá strana smrti, s. 194

O ÚVOD

V této studii se zabýváme otázkou, jaký je stav člověka, když překročí prah smrti. Napřed jsem hledal odpověď v některých zkušenostech různých lidí při překročení prahu smrti. Dále se pak zajímám odpovědí na otázku, jaká byla víra pohanských národů a základní filosofie o lidské duši a smrti. Jak chápou jiné náboženské směry smrt, a v poslední části řeším tuto záležitost z pohledu SZ i NZ. Závěrem vyjadřuji své stanovisko na základě výpovědi Ježíše Krista a Epištol. Práce je omezená obsahově i když překračuje běžný počet stran.

OBSAH

1 ZKUŠENOSTI SE SMRTÍ

1.1 Prožitky na pokraji smrti

1.1.1 Pohled do podsvětí

1.1.2 Klinická smrt

1.1.3 Halucinace

1.2 Prožitky existence mimo tělo

1.1.2 Bilokace

1.2.2 Jogínská meditace

1.2.4 Převtělování = reinkarnace

1.2.5 Tibetská kniha mrtvých

1.3 Všeobecná víra národů

1.3.1 Kenanci

1.3.2 Sumerové

1.3.3 Egypt'ané

1.4 Základ učení o duši a životě po smrti

1.4.1 Platón

1.4.2 Aristoteles

1.4.3 Augustín

1.4.4 Život po smrti

1.4.5 Smrt v pojetí Apoštolských otců

1.5 Sekty a jiné náboženské směry

1.5.1 Islám

1.5.2 Mormoni

1.5.3, „Moonisté“ – církev sjednocení

1.6 Jiné církve

1.6.1 Adventisté sedmého dne

1.6.2 Svědkové Jehovovi

2 PÍSMO - BIBLE

2.1 STARÝ ZÁKON

2.1.1 SZ antropologie

2.1.2 Hebrejská antropologie

2.1.3 SZ naděje

2.2 NZ

2.2.1 Působení Ježíše Krista

2.2.2 Štěpán

2.2.3 Apoštol Pavel

2.2.4 Bruce Milne

2.2.4.1 Přejídný stav

2.2.4.2 Spící

2.2.4.3 S Kristem

2.2.4.4 Očekávání

2.2.5 Alois Adlof

3 Osobní vyznání

3.1 Kristovo učení

3.1.1 Kristova podobnost

3.1.2 Kristovy alegorie

3.1.3 Kristovy přímé výroky

3.1.4 Kristova prorocství

3.2 Epištoly

1.1.2 Kristovo vzkříšení a náš život

1.1.3 Zemřelí a živí při Kristově příchodu

3.2.3 Adam versus Kristus – smrt versus život

3.2.4 Vysvobození od smrti a přilnutí ke Kristu

3.2.5 Vítězství nad d'áblem a strachem ze smrti

3.2.6 Kristovo panství a vlastnictví živých i umírajících

4 ZÁVĚR

5 SEZNAM LITERATURY

1 ZKUŠENOSTI SE SMRTÍ

Existenci posmrtného života by bylo lze dokázat, pokud by se podařilo navázat kontakt mezi živými a mrtvými. A proto existuje tolik praktik, pokusů, zkušeností...

1.1 Prožitky na pokraji smrti

1.1.1 Pohled do podsvětí

Christína Gallagherová z Irska prohlašuje, že nahlédla do podsvětí. „Potom jsem viděla vybíhat lidi z ohně a hořet“²

1.1.2 Klinická smrt

Osobnost opouští tělo, vidí nádherné světlo, slyší zvuky. Letí temným tunelem, který končí nádherným světlem. Vidí celý svůj dosavadní život. Když se navrací k životu, nechce se jim zpátky. Přinášejí si nějaké důležité poselství. Už nemají strach ze smrti...Gallupův ústav pro výzkum veřejného mínění z roku 1982 evidoval až 8 miliónů Američanů, kteří měli podobnou zkušenost. /Moody: Život po životě, Světlo po životě/³

David Lorimer – předseda společnosti pro studium prožitků blízkosti smrti:

- „Lidé, kteří se vrátili do života mění své priority.“
- Nejdůležitější místo zaujímá bytí samo, vnitřní jednota a cesta za láskou a moudrostí. Zkušenosti vzájemně spolu souvisí (19 lidí, kteří prožili klinickou smrt – jen malé rozdíly v detailech).“
- Společná je etapa tunelu pro všechny na celém světě – přechod z jedné reality do druhé = vědomí může existovat nezávisle na fyzickém mozku.
- Víra v jakousi duši, která existuje nezávisle na těle je téměř všeobecná...

² HARISSON, T. *Druhá strana smrti*, s. 66.

³ HARISSON, T. *Druhá strana smrti*, s. 67.

- „Přední světovou odbornicí v oblasti thanatologie⁴ je dr. E. Kublarová – Rossová. Její pověst značně utrpěla, když vyšlo najevo, že většinu informací získala od duchů při seancích.“⁵

1.1.3 Halucinace

Někteří lékaři /Dr. Susan Blackmoreová/ tento jev popisují jako halucinace. Když sítnice přestane být zásobována kyslíkem, začnou neurony vysílat náhodné signály, které se jeví jako výše popsané obrazy a dojmy. Nicméně soudí, že umírající procházejí jakýmsi osvětlením, kde jim bylo dáno poznat pravdu.

- **Carl Jung** v 1944 po infarktu bezvědomí prožil, že byl unášen pryč z těla. „Bylo to velmi bolestivé. Jako bych si s sebou nesl vše, co jsem zažil, nebo udělal...“ Jeho ošetřující sestra pak vypovídala, že v místnosti zářilo zvláštní světlo...
- Prožitky blízké smrti se podařilo vyvolat i vlivem **halucinogenních drog**.

Ať to vysvětlíme jakkoli, ti kdo je zažili v tom nalézají duchovní rozměr. Světlo ztotožňují s Bohem. Samozřejmě je to ten Bůh, kterého před tím více, nebo méně vyznávali. Toto jsou jen subjektivní zážitky, které nelze jednoznačně vyvrátit, ale ani objektivně dokázat.

Prožitky existence mimo tělo

1.2.1 Bilokace – schopnost být zároveň na dvou různých místech.

1.2.2 Jogínská meditace /astrální cestování v nehmotné podobě spojen stříbřitou nitkou s tělem, rychlostí myšlenky. Je schopno procházet pevnými předměty pozemského světa./ Vysvětluje se jako sen, nebo halucinaci.

1.2.3 Převtělování = reinkarnace /princezna Diana.../ 23% dospělé západní populace již v roce 1981 věřilo v reinkarnaci.

⁴ Věda zabývající se klinickou smrtí

⁵ ALLAN, J. *Víry a vyznání*, s.179.

„Podle hinduistů jsme uvízli v nekonečném cyklu reinkarnací a jsme odsouzeni prožívat stále nová znovuzrození, dokud nebudeme dostatečně čisti. Pak se cyklus přeruší. V tomtostadiu ztratíme osobní identitu a splyneme z neosobním nekonečným bráhmou.“⁶

1.2.4 Tibetská kniha mrtvých: dílo reinkarnovaných svatých mužů, kteří psali o svých minulých životech. ...množství světél a hrozných zvuků...

1.2.5 Spiritismus a jasnovidectví – kontakt se zemřelými skrze médium.

Oč se jedná? O skutečný kontakt se záhrobím, o démonické mocnosti, nebo o halucinace, sebeklam, podvod. Ať je to cokoliv je nám zabráněno používat tyto praktiky.

Lev. 19,31 Neobracejte se k duchům zemřelých a nevyhledávejte vědmy a neposkrvňujte se jimi. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

1.3 Všeobecná víra národů

1.3.1 Kenanci

Fénické náhrobní nápisy tlumočí přání, aby zemřelý jedl a pil s Hadadem – Baalem – dárce života. K hodu je zván ten, kdo byl ospravedlněn na podsvětním soudu. Říše mrtvých je v podsvětí (hebrejsky – Šeól), kde dlí zemřelí jako stíny. Je to „dům věčnosti.“

1.3.2 Sumerové

Podsvětí je nezávislou říší krále Nergala a královny Ereš Ki – Gal.

1.3.3 Egypt'ané

„Celé egyptské náboženství je vlastně velký zápas se smrtí, pokus ujitit sebe sama, že poslední slovo má život a ne smrt a život má smysl a a naději. Proto tolik péče o mrtvé.“⁷
Osiris – bůh i člověk z mrtvých vstal, aby vládl světu zemřelých. Podobá se příběhu o

⁶ ALLAN, J. *Víry a vyznání*, s. 179.

Kristu. Příklad věčného života byl dán tím, jakým způsobem pozůstali zemřelého pohřbili. **Záleželo na obřadech.** Všimneme si však, jak některé důrazy na rituál obřadů byl zřejmě převzat některými křesťany z pohanství. /posvátná půda, kněz, kadidlo, modlitby za zemřelé.../

1.4 Základ učení o duši a životě po smrti

1.4.1 Platón

Pro Platóna jsou duše a tělo dvě odlišné věci. Duše je nesmrtelná, její pobyt v těle je jen časný.

1.4.2 Aristoteles

Aristotelovo chápání duše se liší. Slovo „duše“ znamená, že je něco živé. Duše nemusí být oddělená od těla, ani nemusí být věčná. Jeho chápání duše vylučuje jakoukoli představu o posmrtném životě. Duše nemůže existovat bez těla, jako bez nohou nelze chodit. V jeho filozofii myšlení je téměř božskou a nesmrtelnou stránkou duše, ale i zde Aristoteles odmítá víru v osobní nesmrtelnost.

1.4.3 Augustín

Augustinovo přesvědčení o tom, že smrt neznamena konec, nevycházelo z Platónové filozofie, ale spočívalo v jeho osobní víře ve vzkříšeného Krista.

1.4.4 Život po smrti

Pokud jsme rozdělení a naše duše a tělo jsou spojená, ale odlišná, pak se dá pochopit, jak je možný život po smrti. Duše dokáže existovat samostatně a žít bez pomoci těla. Po smrti může tělo opustit a žít bez něj. Pokud dualismus není pravdivý a duševní procesy se odehrávají v mozku v závislosti na jeho biologických funkcích, pak po smrti těla, život není možný.

⁷ HELLER, J. *Starověká náboženství*, s. 77.

„Smrt, to nejobávanější zlo se nás netýká. Protože, když jsme tady my, není tu smrt. A když je tu smrt, my tady nejsme.“⁸

„Člověk se domnívá, že se bojí smrti. Ve skutečnosti se bojí toho, co je nepředvídatelné – je to výbuch. Bojí se sám sebe.“⁹

„Křesťanská víra ve vzkříšení těla nevychází z dualistického názoru a v podstatě se odlišuje také od řeckých představ o posmrtném životě.“¹⁰

1.4.5 Smrt v pojetí Apoštolských otců

„Apoštolští Otcové nevěnovali přechodnému stavu žádnou pozornost. V jejich době převládal názor, že zbožní okamžitě po smrti vejdou do nebeské slávy a bezbožníci odejdou do pekla. Teprve později, až již bylo zřejmé, že se Kristův návrat opožďuje, začali přemýšlet o stavu mezi smrtí a vzkříšením.

Justin: „Duše spravedlivých jsou na dobrém místě, zatímco nespravedliví na místě zlém a všichni čekají na okamžik soudu. Názor, že duše ihned po smrti odcházejí do nebe, označil za herezi.

Ireneus, Tertulián, Hillarius, Cyril a Augustin soudili, že mrtví sestupují do Hádu, který je rozdělen do řady mezistupňů a tam zůstávají až do dne soudu, (nebo podle Augustína), dokud nejsou dostatečně očištěni. Mučedníci dle Tertulliana ihned vstupují do slávy. Také zvlášť zasloužili křesťané vstupují do nebe ihned.

Řehoř Veliký požadoval bezpodmínečnou víru v očistec. Z něho lze být vysvobozen přímelnými modlitbami a obětmi církve. Očistec měl být oddělením Hádu, ležícím nejbližší peklu. Poněkud dál se nacházel limbus infantum, kam se podle scholastiků shromažďovala nepokřtěná, zesnulá nemluvňata. Ačkoliv zde netrpěla žádnou bolestí a trápením, přesto se nemohla dostat do nebe. V ještě větší vzdálenosti od pekla se nacházel „limbus patrum,“ nazýván také ráj, nebo „lůno Abrahamovo“, kde čekali starozákonní svatí na Kristův sestup do Hádu. Učení o očistci bylo jednomyslně schváleno Tridentským koncilem roku 1546. Toto učení bylo odmítnuto předchůdci reformátorů i samotnými reformátory. Také anglikánskou církví.“¹¹

⁸ Epikuros v dopisu Menoikovi ve 3. století p. n. l.

⁹ Antoine de Saint Exupéry v knize let do Arrasu.

¹⁰ RAEPPER, W. *Myslenie západnej civilizácie*, s. 47.

¹¹ BERKHOF, L. *Dějiny dogmatu*, s. 117.

1.5 Sekty a jiné náboženské směry

1.5.1 Islám¹²

Každý člověk musí po smrti přejít do ráje po mostě, pod nímž je peklo. Když jste křesťan, nebo nevěřící, most je úzký jako ostří meče a tak je logické, že do něj spadnete. Pokud jste pravověrný muslim, most je široký a z obou stran hlídají andělé před pádem. Když spadnete do pekla, nečeká vás tam nic radostného. Jste tam pálení, polévání vařící vodou, dokud není spálená všechna kůže. Pak dostanete vždy kůži novou, abyste si trápení mohli znovu vychutnat. V ráji je veliký strom, takže můžete hodiny cestovat v jeho stínu. Čekají vás tam čtyři řeky: s křišťálově čistou vodou, mlékem, medem a vínem. A kromě toho „Hurisky“, což jsou panny stvořené, aby obveselovaly muže v ráji. Přímoou cestu do nebe mají bojovníci, kteří padnou v džihádu.

1.5.2 Hare Kršna

Tělo je pro vyznavače nepřítel ducha a může člověka potkat jen jeden horší osud, než žít v těle a to vtělit se do zvířete. Tito lidé věří, podobně, jako v jiných východních náboženstvích na kruh převtělování – „samsaru.“ Zajímavý je z našeho pohledu význam oholené hlavy u mužů. Na oholené hlavě si ponechají proužek vlasů na temeni (sikhu). Nechává se pro případ, že by si Kršna chtěl vzít svého oddaného do nebe.

1.5.3 Mormoni

Je zvláštní, jakým způsobem vysvětlují tito lidé účel smrti a jak je to opačné. Napřed život v kosmu, pak příchod na zem a znova pobyt v nebi. Mormoni věří, že Bůh v nebi má nespočetně manželek, s kterými v nekonečném sexu plodí miliony duchovních dětí. Tyto usilují o to, aby dostali lidské tělo, které je jim nutno opatřit skrze pozemské rodiče. Děti se rodí s obsahem pigmentu v kůži, podle toho jak byli v nebi hodní. Čím hodnější v nebi, tím světlejší kůže na zemi. Každý, kdo projde životem na zemi, má šanci se stát bohem. „Čím je nyní člověk, kdysi byl Bůh, co je nyní Bůh, tím se může člověk stát. Každý člověk nakonec bude spasen, ale ti, kteří jsou věrni mormonskému učení,

¹² NOVOTNÝ, T. *Přicházejí*, s. 57.

dostanou po smrti navíc svou planetu, na které se stanou bohy, a množství manželek, se kterými budou plodit duchovní děti. Tak řetěz bude pokračovat.

1.5.4 „Moonisté“ – církev sjednocení

Vše je viděno v polaritě mužského a ženského principu. Moonův syn Heung Jim Moon zemřel tragicky a vstoupil do nebe. To se nepodařilo, ani Kristu, protože nesplnil zcela svůj úkol – založit dokonalou rodinu. Heung Jim Moon vzal do nebe Ježíše, jako svého pomocníka. Do té doby byl Ježíš v tzv.: „ráji“, což je nižší místo, než nebe. Tento muž je dnes uctíván, jako pán nebes a 50 dní po jeho smrti byly uspořádány nové letnice. Spočívaly ve sňatku zemřelého s jednou korejskou dívkou, která se stala královnou mezi nebem a zemí. Moon dokonce oddal samotného Ježíše s jednou starší korejskou ženou. Pozoruhodné jsou pohřební obřady. První část tvoří nepřetržité modlitby u těla mrtvého, alespoň jednoho člena církve (5 nebo 7 dní). V druhé fázi přicházejí členové v hojném počtu a klaní se zemřelému. Zpívají, modlí se, mají nějakou řeč. Poslední částí je uložení rakve, do které jsou vloženy Divine Principle a sbírka Moonových proslovů. Mrtvý je oblečen do bílých šatů a je mu přineseno jídlo. I rodina zemřelého má po určitou dobu pro něho nadále prostírat a podávat mu jídlo.

1.6 Jiné církve

1.6.1 Adventisté sedmého dne

Důsledkem hříchu je smrt. Avšak Bůh, který jediný je nesmrtelný, dá věčný život svým vykoupným. Až do dne příchodu Páně je smrt pro všechny lidi **stavem nevědomí**. Až se zjeví Kristus, který je naším životem, vzkříšení spravedliví a živí spravedliví budou oslaveni a uchvázeni vstříc svému Pánu. Druhé vzkříšení, vzkříšení nespravedlivých, bude o tisíc let později. (Řím 6,23; 1 Tim 6,15.16; Kaz 9,5.6; Žalm 146,3.4; Jan 11,11-14; Kol 3,4; 1.Kor 15,51-54; 1.Tes 4,13-17; Jan 5,28.29; Zj 20,1-10)

1.6.2 Svědkové Jehovovi

Padlý člověk umírá, stejně jako umírají zvířata. (Kazatel 3:19-21) Co je „smrt“? Smrt je opak života. Bůh předložil člověku vyhlídku na nekonečný život na zemi, pokud by člověk poslouchal. Člověk však neposlechl, a trestem byla smrt — stav, v němž není žádné vědomí, konec existence. Bůh neřekl nic o tom, že kdyby člověk neposlechl a zemřel, jeho život by byl přenesen do nějaké duchovní říše nebo do nějakého ohnivého „pekla“. Varoval člověka: „Určitě zemřeš.“ Lživé tvrzení „Určitě nezemřete“ pronesl vrah člověka, Ďábel. (1. Mojžíšova 2:17; 3:4; Jan 8:44) Po Adamovi tedy všichni lidé zdědili smrt a vracejí se do prachu. (Kazatel 9:5, 10; Žalm 115:17; 146:4. Umírající člověk již tedy nemá žádnou budoucnost? Má, a to budoucnost, která je nádherná! Bible ukazuje, že Boží záměr, aby všichni lidé — i ti, kdo jsou nyní mrtví — žili na rajske zemi, nikdy neselže. Vzkříšení však neznamená, že se musí opět spojit tytéž chemické prvky. Znamená to, že Bůh znovu stvoří tutéž osobu se stejnou osobností. Vytvoří ze zemských prvků nové tělo a do tohoto těla vloží tytéž osobité rysy, tytéž příznačné vlastnosti, tutéž paměť, tentýž způsob života, který si člověk vytvářel až do své smrti. Stalo se vám možná, že vám shořel dům, který jste měli velice rádi. Mohli jste si však snadno dát postavit stejný dům znovu, protože si jasně pamatujete všechny podrobnosti, které se vám na něm líbily. Bůh, který je původcem paměti, může tedy jistě znovu stvořit lidi, které si uchoval v paměti, protože je miloval. (Izajáš 64:8) Proto Bible používá výraz ‚pamětní hrobky‘. Až přijde Boží ustanovený čas, aby byli mrtví opět oživeni¹³

¹³ <http://www.watchtower.org>

2 PÍSMO

2.1 STARÝ ZÁKON

2.1.1 SZ antropologie

Gen. 2, 7 „I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. „ Tak se stal člověk živým tvorem.“(nefeš – duši živou) V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“(je zde náznak smrti duchovní) V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš."
/jasná fyzická smrt/

Shrnutí:

/Bůh vdechl život lidskému tělu. Rozlišujeme fyzickou smrt a duchovní – okamžitá pádem do hříchu. Fyzická – smrt těla.

- život je v krvi člověka
- duch zemřelého odpočívá v podsvětí
- stejný úděl jako se zvířaty (Kaz. 3, 19 – 21)
- zemře – li někdo je jak voda vylitá na zem, kterou již nelze shromáždit. 2.
Sam. 14, 14
- duch zemřelého přežívá smrt těla a lze s ním vstoupit do kontaktu
1. Sam 28, 6 – 7, 11 – 13

Toto je velmi těžké, ale zajímavé místo ve SZ. „Vyvolaný Samuelův duch vytyká Saulovi rušení podsvětního klidu (Job 3, 11 – 19 Iz. 14, 9) Těžká je otázka, jak nahlížet na fakt, že se Samuel zjevil a mluvil. Duch je nazýván božským zjevem, doslova božstvem. Byl tedy předmětem božské úcty u těch, kteří propadli kenanským vlivům. V každém případě zde šlo o nepřípustné jednání.“¹⁴

¹⁴ STARÝ ZÁKON. Kalich, s. 163.

- Hospodin spravedlivým žehná v tomto životě, "dobře se jim povede", atd.. - ale nalézáme už i zde ve SZ jakési přesahy "za" smrt – viz: Žalmy (Ž. 16:10- v moci podsvětí mně neponecháš.
Ž. 49:16- Avšak mne Bůh ze spárů **podsvětí** vykoupí, on mě přijme!
- Místo kam odchází mrtvé duše – **sheol** - שְׁאוֹל
- Ty přesahy ovšem vždy ve smyslu jakési naděje v Bohu, že Bůh zachrání i od smrti, všechny "přesahy" ve smyslu touhy po dalším životě- kromě jediného velmi zvláštního textu: Daniel 12:2 *Mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou; jedni k životu věčnému, **druzí k pohaně a věčné hrůze.***

2.1.2 Hebrejská antropologie

Starozákonní Židé rozuměli smrti jako ztrátě života, vyčerpání životní síly, která spojuje ducha a tělo (Iz. 53, 12 Job 30, 16). Představa, že lidé mají ve smrtelném těle nesmrtelnou duši je staré hebrejské antropologii, která považuje úzké spojení duše (ducha) a těla za formu života, a tím i obě části podrobené smrti, cizí. Lidé stvoření k obrazu a podobě Boha jsou spíše omezeni smrtelností lidské přirozenosti, a proto mohou spoléhat jen na Boží dar nesmrtelnosti, skrze vzkříšení zmrtvých.

2.1.3 SZ naděje

Duch bude vzkříšen v posledních dnech

Dan. 12, 1 – 3 Žalm 49, 13 Žalm 73, 22

2.2 NZ

Postavení těch, kteří zemřeli „v Kristu“ v přechodném čase mezi smrtí a vzkříšením není podle biblických zpráv zcela jasné. Někteří se domnívají, že zesnulé duše mrtvých žijí ve stavu netělesného sebeuvědomění a očekávají vzkříšení těla. Jiní používají obraz „spící duše“ a odmítají představu plynoucího času, upřednostňují bezčasové pokračování osobní identity, aby podle této představy mohli prožít vzkříšení ihned po smrti.¹⁵

¹⁵ Thielicke, (1980) 1983, s. 176. – 177.

2.2.1 Působení Ježíše Krista

Luk 9, 29 A když se modlil, nabyla jeho tvář nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo. 30 A hle, rozmlouvali s ním dva muži - byli to Mojžíš a Eliáš; 31 zjevili se v slávě a mluvili o cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě.

Prvním účelem proměnění nepochybně bylo přesvědčit apoštoly o existenci jiného světa, věčného království. Dále měli vidět, že ten jiný svět není jen budoucností, ale existuje souběžně s našim. Kristus měl kontakt s oběma světy současně. Byl ještě na zemi, ale jeho osoba i oděv zářily slávou, která odpovídala druhému světu. Kromě toho s ním hovořili Mojžíš Eliáš, kteří se ukázali ve slávě. V našem světě byli tyto muži časově odděleni, ale v onom světě žili spolu. Je zvláštní, jak se prolíná jejich svět s našim a hovoří s Kristem o budoucnosti i když se zdá, že tam je jen věčná přítomnost. Tento příběh považuji za velmi důležitý v kontextu života po smrti. Mojžíš a Eliáš jsou při vědomí, rozpoznatelní, hovoří, jsou ve slávě. Tento jejich svět nemusí být někde daleko, ale blízko nás. Je to jen jiná dimenze, kterou nepostřehnou naše smysly, jen, když je otevře Pán. A to se zřejmě stalo na hoře proměnění.

Luk. 20, 37-38 On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých, neboť před ním jsou všichni živi."

Velmi zajímavé je sledovat, jak se o smrti vyjadřoval **Pán Ježíš Kristus**. Otázkou zůstává, zda do Kristova vzkříšení lidský duch odcházel do krajiny zemřelých /šéol, hádes/, podle SZ, kde se jednalo o spánek, klid, vědomí, nevědomí?

Jan 11, 11 "To pověděl a dodal: "Náš přítel **Lazar usnul**. Ale **jdu ho probudit**." 12 Učedníci mu řekli: "Pane, spí-li, uzdraví se." 13 Ježíš mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o pouhém spánku. 14 Tehdy jim Ježíš řekl: "Lazar umřel." 24 Řekla mu Marta: "Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den." 25 Ježíš jí řekl: "Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít."

„Jestliže je Pán Ježíš sám osobně Vzkříšení a život, pak to pro věřící v něho – umírající i pozůstalé bude znamenat skutečnou naději (**Jan 5, 2**), „věřící v něj má již nyní věčný život a již přešel ze smrti do života.“ Smrt těla nemůže rozvázat naše spojení s Pánem,

ani se dotknout života, který má svůj původ a podstatu v Spasiteli. Věčný život v nás, který patří již nadcházejícímu eónu, skutečně nemůže zemřít.“¹⁶

Luk. 23, 43 „ Ježíš mu odpověděl: "Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou **v ráji**." „Kristus odpouští tomuto muži a také vyjadřuje, co odpuštění znamená pro umírajícího zločince a také pro každého, kdo činí pokání a věří. Okamžité a plné přijetí u Boha. Ujištění, že po smrti bude přijat přímo do přítomností Krále. Bez jakéhokoliv čekání bude „s Kristem“ a vstoupí do ráje, kde již nebude bolest, pláč, hřích, ani prokletí.“¹⁷

Luk. 23, 46 „A Ježíš zvolal mocným hlasem: "**Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha**." Po těch slovech skonal“.

„Lukáš se nám nezmiňuje o Kristově opuštěnosti. Zaznamenává jen důvěru a pokoj, s jakým šel Kristus vstříc setkání s Bohem, jako Syn, který jde k Otci.“¹⁸

1. Petr. 3, 18 „Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrcen v těle, ale obživen Duchem. **19 Tehdy také přišel vyhlásit zvěst duchům ve vězení,** **20** kteří neuposlechli kdysi ve dnech Noémových. Tenkrát Boží shovívavost vyčkávala s trestem, pokud se stavěl koráb, v němž bylo z vody zachráněno jenom osm lidí.“

Petr 4, 5 Však vydají počet tomu, kdo je připraven soudit živé i mrtvé. **6** Proto bylo **evangelium zvěstováno i mrtvým,** aby byli u Boha živi v Duchu, ačkoliv byli za svého života u lidí odsouzeni.

Ef 4, 'Vystoupil vzhůru, zajal nepřátele, dal dary lidem.' **9** Co jiného znamená 'vystoupil', než že předtím sestoupil **dolů na zem /jiné překlady – do podzemí, řecky - do části, které jsou více dole/?** **10** Ten, který sestoupil, je tedy tentýž, který také vystoupil nade všechna nebesa, aby naplnil všechno, co jest.

Tento text někteří církevní otcové chápali, jako zmínku o sestoupení do Hádesu.

¹⁶ WERNER de BOOR, *Evangelium podle Jana*, s. 25.

¹⁷ GOODING, D. *Lukášovo evangelium*, s. 285.

¹⁸ GOODING, D. *Lukášovo evangelium*, s. 285.

Spojovali toto sestoupení s **1. Petr. 3, 19**. Bez ohledu na to, o čem hovoří tento text v **Ef. 4, 9** není žádná zřejmá zmínka ani o Hádesu, ani pekla. Kalvín chápal Kristovo sestoupení jako jeho inkarnaci a sestoupení na zem. Je také možné, že je zde zmínka o kříží o nejhlubší agónii samého pekla. Tento výklad by také souhlasil s Fil. 2, 5 – 11, kde smrt na kříži je ponížením Kristovým.¹⁹

Tyto texty vystihuje Apostolikum slovy: „Sestoupil do pekel“. Zdá se, že tento pojem je zavádějící. Má být použito slovo „Hádes“, místo peklo.

Existují 4 skupiny vykládačů těchto slov:

- a. Ježíš po své smrti sestoupil svým duchem ke SZ otcům, kteří byli uzavřeni v pekelné předsíni, a tam v poutech čekali Vykupitele. K tomu názoru se klonil i Mistr Jan Hus, když tvrdil, že: „Kristus sestoupil do čtvrtého pekla (limbus) a svou mocí vyvedl odtud všechny svaté a již nikdo pak do toho pekla nevstoupil.“
- b. Moderní vykladači považují tato slova za zbytky mytologického obrazu světa, jehož smyslem je proklamace Ježíšova panství nade vším...
- c. Ježíš sestoupil mezi mrtvé byl skutečně mezi mrtvými.
- d. Reformované výklady. V tomto smyslu se peklem rozumí Ježíšova vnitřní úzkost, jeho vnitřní i vnější utrpení. Do všech důsledků zakusil na sobě všechny známky rozhněvaného i trestajícího Boha.²⁰

Někteří se poušeli interpretovat Kristovo zvěstování různými způsoby:

- a. Kristus zvěstoval v Hádesu jen duchům těch, kteří byli neposlušní v dobách Noéma.
- b. Kristus zvěstoval padlým andělům ne spasení, ale odsouzení. (2. Petr. 2, 4)
- c. Kristus zvěstoval jen spravedlivým a vyvedl je z podsvětí do ráje. Od té doby již věřící nevstupují do podsvětí, ale do ráje.²¹

Mt, 27, 50 „Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skončil. 51 A hle, chrámová opona se roztrhla v půli odshora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly, 52 hroby se

¹⁹ STOTT, J. *Efežanom*, s. 139.

²⁰ LIGUŠ, J. *Apostolikum v teologii a v Bibli*, s. 34.

²¹ BARCLAY, W. *Listy svätého Piotra*, s. 142.

otevřely a mnohá těla zesnulých svatých byla vzkříšena; 53 vyšli z hrobů a po jeho vzkříšení vstoupili do svatého města a mnohým se zjevíli.“

Toto je zvláštní jedinečný úkaz. Je to důkaz toho, že Ježíš zvítězil nad smrtí. Hrob ztrácí svoji moc, smrt přestala být tragédií. Nabýváme jistotu, že pokud On žije i my budeme žít.

„Z toho, že mnozí hned po vzkříšení Páně vstali, usuzují někteří, že zmrtvýchvstání ve vsí tichosti během staletí pokračuje, až se ukončí ve velké události pro lid Boží při příchodu Páně.“²²

Kristova krev má platnost pro ty spravedlivé SZ zpětně i pro spasené NZ!

Jan 20, 17 *Ježíš jí řekl: "Nedotýkej se mne, dosud jsem nevystoupil k Otci. Ale jdi k mým bratřím a pověz jim, že vystupují k Otci svému i Otci vašemu a k Bohu svému i Bohu vašemu."*

Problém, který je zde zřejmý se týká toho období mezi Kristovou smrtí a vzkříšením, a pozdějším nanebevstoupením.

Při smrti Kristus odevzdal svého ducha Otci. Pak sestoupil do podsvětí? A po vzkříšení říká Marii Magdalské :“dosud jsem nevystoupil k Otci.“ Tyto výroky Kristovy mají určitou logiku v případě, že jeho sestoupení do Hádesu je obrazné. Pokud není jen obrazné, znamená to, že pobyt v ráji = pobytu v podsvětí = duch přebývá s Otcem? V tomto případě Kristus odevzdal svého ducha Otci, byl zároveň v ráji se zločincem. A pak se jeho duch vrátil do oslaveného těla a ukázal se Marii a dalším. Po čtyřiceti dnech vstoupil v plné slávě ke svému Otci do nebe.

2.2.2 Štěpán

Sk 7, 59 Když Štěpána kamenovali, on se modlil: "**Pane Ježíši, přijmi mého ducha!**"
60 Pak klesl na kolena a zvolal mocným hlasem: "Pane, odpusť jim tento hřích!" To řekl a **zemřel.**

²² ADLOF, A. *Přehled biblického učení*, s. 50.

Štěpán se zde podobá svému Spasiteli. S tím rozdílem, že odevzdává svého ducha Ježíši Kristu. On odevzdal svého ducha Otci.²³

Nevíme přesně, co se nachází na druhé straně, naše představivost je nedostačující. Umírající křesťan však může o toto prosit a mít jistotu, že bude vyslyšen. Ježíš je tam a přijme našeho ducha. Podle současné teologie by měl Štěpán říci: „Pane, probud' mě v poslední den soudu a do té doby mě zachovej ve své paměti. Bibličtí křesťané věří, že člověk má duši, která neumírá s tělem. Podle vyznání, že: „Náš život je skryt spolu s Kristem v Bohu“ (Kol. 3, 3) se nemění, ani se smrtí našeho těla.²⁴

2.2.3 Apoštol Pavel

Zdá se, že apoštol Pavel toužil být s Kristem. Chtěl umřít a pak čekat na vzkříšení. Snad věděl, že když zemře, tak bude s ním. V jaké podobě nic neříká, ale chce být s Kristem. Musíme však počítat s tím, že Pavel věřil v brzké, následné vzkříšení těla.

Fil 1, 21 „Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. 22 Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, 23 táhne mne to na obě strany: **Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší;**“

„V umírání vchází křesťan do skrytého života se svým Pánem. Fil. 1, 21- , který není blíže určen, než tím, že jde o nekončící společenství s Bohem, které nemůže zrušit ani smrt. Podle heidelberského novozákoníka Klause Bergera /2. Kor. 5, 1/ říká, že podle Pavla je věřící v každém případě přímo po své smrti spojen se svým Pánem. Tak, že jeho vnitřní člověk dostává nebeské tělo (OIKODOME EK THEOY, OIKIA ACHEIROPOIÉTOS AIÓNIOS), nebeský dům, není udělán rukama, je věčný a připravený v nebi.²⁵ Tento dům je pneumatický (z Ducha svatého) ve smyslu 1. Kor. 15, 46. Existuje zde určité napětí. Na jedné straně Pavel počítá s novým nebeským domem přímo po smrti (2. Kor. 5, 1), na druhé straně s proměněním všech na konci věků. (1. Kor. 15, 51) Nový nebeský dům podle 2. Kor. 5, už nemusí být proměněn.“²⁶

²³ STOTT, J. *Zápas mladé církve*, s. 143.

²⁴ WERNER de BOOR: *Dzieje Apostolskie*, s. 504.

²⁵ Teologický slovník k NZ, s. 21.

²⁶ Eschatologie s. 34.

„Aby mohl být člověk živ i po fyzické smrti, musí být podle 1. Kor. 15, 53 oděn nesmrtelností – nebeským tělem (2. Kor. 5, 4 Ř. 8, 11)²⁷

2. Kor. 12:1 „Musím se pochlubit, i když to není k užitku; přicházím teď k viděním a zjevení Páně. 2 Vím o člověku v Kristu, který byl před čtrnácti lety přenesen až do třetího nebe; zda to bylo v těle či mimo tělo, nevím - Bůh to ví. 3 A vím o tomto člověku, že byl přenesen do ráje - zda v těle či mimo tělo, nevím, Bůh to ví - 4 a uslyšel nevypravitelná slova, jež není člověku dovoleno vyslovit.“

Zdá se téměř jisté, že tímto člověkem byl apoštol Pavel. Jeho vyznání přijímáme bez výhrad. Je dalším důkazem, jak se onen svět prolíná do našeho. Jak Bůh ze své milosti mu dal nahlédnout do ráje a dovolil, aby viděl jejich očima a slyšel jejich ušima. Ani se moc nedivíme, že slova byla pro nás nevypravitelná. Proto také Pavel mohl napsat, že, „co oko nevidělo a ucho neslyšelo a nevstoupilo na lidské srdce, to připravil Bůh těm, kteří jej milují“ (1. Kor. 2, 9)

2.2.4 Bruce Milne

2.2.4.1 Přejít do stavu

Jedna z cest, jak se vyhnout těžkostem, je argumentace, že odchod z tohoto života znamená odchod z času. Tak z perspektivy zkušenosti toho, kdo umírá, ten následující okamžik je Boží příchod a vzkříšení. Určitě to nelze vidět, jako něco, co je identické s tím, co prožíváme zde a nyní. Na druhé straně biblické svědectví hovoří o něčem jiném.

2.2.4.2 Spící

Biblický pojem pro stav mrtvého je spící (znaky spánku – odpočinek od práce, zodpovědnosti, nový druh bytí). Avšak je dobré si všimnout, že také spánek může být činností (Gen. 28, 10 – 17 Mat. 1, 20 – 21).

²⁷ NOVOTNÝ, A. *Biblický slovník*, s. 927.

Odejít a být s Kristem sa zdá veľmi dobré, konkrétní v této otázce, tak jako Kristovy zmínky o věrných mrtvých žijících v Bohu (Luk. 20, 37). Také mnohé scény z knihy Zjevení o již mrtvých věřících, kteří slouží Otci a Beránkovi

2.2.4.3 S Kristem

Být pryč z těla, znamená být doma s Pánem.

2. Kor. 5,8 „V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.“

Zemřít, tedy znamená odejít, abychom byli s Kristem, což je mnohem lepší(*Fil. 1, 23*)

2.2.4.4 Očekávání

Není to ještě plná realita. Písmo popisuje svědky pod oltářem Božím jako ty, kteří očekávají Boží zjevení v novém věku: „Jak dlouho ó Pane? křičí (*Zj. 6, 9 – 10*)²⁸

2.2.5 Alois Adlof

„Smrt nás nemusí lekat, nebo ve smrti odcházíme do ráje. Pán Ježíš přijímá našeho ducha, abychom byli doma u Pána a odpočívali v blaženosti. Vchází tedy věřící duše už i smrtí svou v stav a místo blaženosti a pokoje, kde je s Kristem a s těmi, kteří zesnuli. Vidíme, že je bludné domnění některých, jakoby člověk buď usnul a teprve pak probuzen byl, nebo i duše přestala žít, až by zase ve vzkříšení obživla, aby u nevěřících pak byla nadobro zničena, až by zanikla. Duše věřících jde k Pánu a čeká na vzkříšení těla. Duše nevěřících jde na místo určení, aby v mráкотě a v úzkosti výčitek svědomí čekala na spojení s tělem svým a vstala k soudu (*Dan. 12, 2 Mat. 10, 28 Sk. 24, 15 Jan 5, 29*) Tělo nespravedlivých ponese známky rozvratu a obraz d'áblův (*Mat. 25, 41*), pohanění a věčné potupy (*Dan. 12, 2*).“²⁹

3 Osobní vyznání

²⁸ MILNE, B. *Skúmanie pravdy* s..276.

²⁹ ADLOF A. *Přehled biblického učení*, s. 50.

V tomto neúplném studiu jsme se pokoušeli sledovat, jak se vyvíjelo, nebo upevňovalo učení o stavu zemřelých. Zdá se, že toto téma je stále zahaleno rouškou tajemství. To, co není zahaleno, ale patří do oblasti osobní víry a také jistoty jsou následující postřehy:

Naše přesvědčení o existenci určité formy života po smrti není postaveno na řecké filozofii, ani teologii církevních otců. Stále nedokážeme jednoznačně definovat lidskou duši a ducha a rozlišit je. Nevíme, co přežívá a co umírá. Toto však není podstatné.

Dle mého názoru podstatné jsou jednoznačné výpovědi Pána Ježíše Krista. Vycházím z předpokladu, že jeho slova jsou naprosto pravdivá. On je autoritou v otázkách života a smrti. Na jeho slově jsem již dávno postavil svůj život.

Jsem přesvědčen, že potřebujeme rozlišovat jeho slova, pokud se týče žánru, který Kristus používá. Jedná se o čtyři základní:

3.1 Kristovo učení

3.1.1 Kristova podobenství

Mnohá se týkají eschatologie. Hovoří v nich o svém druhém příchodu na konci časů. Mezi ně biblisté počítají i podobenství o boháči a Lazarovi.

„Není řečeno, že by tento příběh byl podobenstvím, a je jasné že jím není. K popisu jejich situace je použito obrazného jazyka.“³⁰ Je zde jedna centrální pravda. Nelze vykládat detailně. Zajímavé je, jak v šesti z nich z Matoušova evangelia Kristus hovoří o pláči a skřípění zubů. Lze předpokládat, že toto vyjádření je třeba chápat v kontextu podobenství také obrazně, podobně (Svatba - Mat 22:1, Věrný služebník - Mat, 24, 45, O síti - Mat 13, 49, O pleveli - Mat 13,40, O hřivnách - Mat 25, 26, O stolování v království - Mat 8,11)

3.1.2 Kristovy alegorie

Mat 7,13 „Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá.“

Tuto výpověď přijímáme přesně, jak je řečena, i když je zde použita analogie. Tato cesta vede k životu, ne ke smrti.

³⁰ GOODING, D. *Lukášovo evangelium*, s. 227.

3.1.3 Kristovy přímé, jednoznačné výroky

Jan 3, 36 „Kdo věří v Syna, má **život věčný**. Kdo Syna odmítá, neužít život, ale hněv Boží na něm zůstává.“

Jan 10, 27 „Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou 28 a já jim dávám věčný život. **Nezahynou navěky** a nikdo je z mé ruky nevyrvé.“

Jan 11, 25 Ježíš jí řekl: "Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, **i kdyby umřel, bude žít**. 26 A každý, kdo žije a věří ve mne, **neumře navěky**. Věříš tomu?"

Jan 17, 24 „Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli **se mnou tam, kde jsem já**; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval již před založením světa.“

Tato Kristova slova se jeví jako nadčasová. Nezávisle na stavu člověka, zda žije zde, nebo umírá, nebo již fyzicky umřel. Věří – li v Syna, má život věčný. To také předpokládá, že bude tam, kde je Ježíš a bude také hledět na jeho slávu. On se za to modlil a je jisté, že byl vyslyšen. Zároveň tento stav nenavozuje atmosféru spánku, nevědomí, smrti. Není také zřejmé, že se tato slova vztahují až na stav po vzkříšení těla.

Jan 6, 40 „kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a **já jej vzkřísím v poslední den**.⁴⁴ Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a **já ho vzkřísím v poslední den**. 47 Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný. 54 Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a **já ho vzkřísím v poslední den**.“

Jan 14, 1 "Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. 2 V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. 3 A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.

Mat 10, 28 „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“

Mat 22, 30 „Po vzkříšení se lidé nežení ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé. 31 A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám Bůh pravil: 32 'Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?' On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých."

Tato skupina výpovědi se vztahuje na období II. příchodu Kristova a vzkříšení těla. Život věčný přetrvává a je dovršen vzkříšením. Zajímavá slova jsou o zahubení duše i těla v pekle (gehenna). Bůh je také Bohem živých. Tzn., že patriarchové SZ jsou stále živi.

3.1.4 Kristova proroctví

Mat 16, 27 Mat 19, 28 Mat 24, 1 - Mat. 25

Prorocká slova chápeme taky doslovně, ale v kontextu prorocké řeči. Některé skutečnosti se v dějinách opakují více krát. Kristus hovoří o „vrcholcích“ budoucích události. Jistě se vrátí na tuto zemi. Odplatí každému podle jeho jednání. Spravedliví půjdou do věčného života a jiní do věčných muk. Tento oheň je připraven pro ďábla a jeho anděly.

3.2 Epištoly

3.2.1 Kristovo vzkříšení a náš život

1 Kor. 15:1 -

„Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem, poté se ukázal více než pěti stům bratřím najednou. Není-li z mrtvých vstání, pak nebyl vzkříšen ani Kristus. A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra, a my jsme odhaleni jako lživí svědkové o Bohu: dosvědčili jsme, že Bůh vzkřísil Krista, ale on jej nevzkřísil, není-li vzkříšení z mrtvých. Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. V Kristu všichni dojdou života. Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt. **A naši zesnulí v Kristu nejsou ztraceni.**“

3.2.2 Zemřelí a živí při Kristově příchodu

1. Tes 4,13 1. Kor 15, 51

„Smrt se zmocnila vlády skrze jednoho člověka. Ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista. Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu. Zde se ukazuje nesrovnalost v překladu: ČEP – „1.Tes. 4, 14 Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, **přivede spolu s ním k životu.**“ To navozuje opak toho, o čem hovoříme. Jakoby skutečně Bůh přivedl mrtvé k životu. Kralický překlad podává jiný význam: „14 Nebo jakož věříme, že Ježíš umřel a z mrtvých vstal, takť Bůh i ty, kteříž by zesnuli v Ježíšovi, **přivede s ním (řecky - ἄξει σὺν αὐτῷ).** Živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, naráz, v okamžiku. Pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost.“

3.2.3 Adam versus Kristus – smrt versus život

Řím, 5, 17 „Jestliže proviněním Adamovým **smrt se zmocnila vlády** skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, **budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista.** 18 A tak tedy: Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život.“

Řím 6, 23 „Mzdou hříchu je **smrt**, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

I zde se mluví o životě věčném v Kristu Ježíši. Je to postavení vlády, spravedlnosti v pozemském životě, v přechodném stavu i na věčnosti po vzkříšení.

3.2.4 Vysvobození od smrti a přilnutí ke Kristu

Řím. 8, 1 „Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši, 2 neboť zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti.

Řím. 8, 38 Jsem jist, že ani **smrt** ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, 39 ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

Zákon hříchu a smrti je zničen. Není zde stopy po odsouzení. Nic nás již neodloučí od lásky Boží. To se zdá jako jisté, že ani fyzická smrt nás od jeho lásky neodloučí. Jsme a již budeme navždy v jeho lásce.

3.2.5 Vítězství nad d'áblem a strachem ze smrti

Žid. 2, 14 „Protože sourozence spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d'ábla, 15 a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví.“

Kristus svoji smrtí zlomil vládce smrti a nás zbavil smrti. Přece nemůžeme opět podlehnout smrti a strachu před ní. Je přemožena.

3.2.6 Kristovo panství a vlastnictví živých i umírajících

Řím. 14, 7 „Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, 8 umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. 9 Vždyť proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých.“

4 ZÁVĚR

Rád bych toto pojednání uzavřel slovy apoštola Pavla, který takovým hlubokým, teologickým i osobním přístupem psal o stavu živých i zesnulých v Kristu. Cituji ještě jednou již citované vyznání.

Fil 1, 21 „Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. 22 Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, 23 táhne mne to na obě strany: **Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší;**“

Mám – li být úpřímný, nemohl bych vždy vyznat, že toužím již odejít. Spíš ještě rád zůstávám se svými milými, ve službě, kterou mám rád. Přemýšlím, zda Kristus je v mém životě tak vzácný a blízký, jako v životě Pavla. Věřím však, že zůstanu – li v tomto životě ještě několik let, nebo si mně Pán zavolá k sobě, můj život věčný, který mi on daroval přetrvá navždy. Až zavřu své fyzické oči naposledy a otevřu ty duchovní na novém světě, první, kterého spatřím, bude můj Pán. On za mně zaplatil tu největší cenu, on mně má rád a jistě je se mnou až do skonání světa až navěky. Díky mu za to.

5 SEZNAM LITERATURY

ADLOF, A. *Přehled biblického učení*. 2. vyd. Praha: Oliva, křesťanské nakladatelství, 1994. 52 s. ISBN 80-901634-3-2

ALLAN, J. *Víry a vyznání*. 1.vyd. Bratislava: Slovart, 1993. 199 s.
ISBN 80-7145-011-1

BARCLAY, W. *Listy świętego Piotra*. Warszawa: Slowo Prawdy, 1981. 288 s.

BERKHOF, L. *Dějiny dogmatu*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 2003. 231 s.
ISBN 80-7255-077-2

ESCHATOLOGIE. *Sborník evangelikálních teologů*. Praha 1: SET, 2000. 70 s.

GOODING, D. *Lukášovo evangelium*. 1.vyd. Praha 5: Návrat domů, 1994. 300 s.
ISBN 80-85495-04-X

HARISSON, T. *Druhá strana smrti*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 2003. 186 s.
ISBN80-7255-035-7

HELLER, J. *Starověká náboženství*. 2. vyd. Praha: Kalich, 1988. 440 s.

LIGUŠ, J. *Apostolikum v teologii a v Bibli*. 1. vyd. Bratislava: ECM, 1994. 57 s.
ISBN 80- 85733-17-X

MILNE, B. *Skúmanie pravdy*. 1. vyd. Praha: Návrat, 1992. 297 s.
ISBN80-85495-10-4

NOVOTNÝ, T. *Přicházejí*. 1. vyd. Praha: RCB, 1992. 76 s.
ISBN 80-900773-3-1

NOVOTNÝ, A. *Biblický slovník*. 2. vyd. Praha II: Kalich, 1956. 1405 s.

RAEPER, W., SMITH, L. *Myslenie západnej civilizácie*. 1. vyd. Bratislava: Návrat domov, 1998. 391 s. ISBN 80-967954-1-4

STOTT, J. *Efežanom*. 1. vyd. Praha 8: Návrat, 1992. 263 s. ISBN 80-85495-07-4

STOTT, J. *Zápas mladá cirkve*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1999. 414 s. ISBN 80-7255-009-8

STARÝ ZÁKON. *Překlad s výkladem*. Praha: Kalich, 1977. 418 s.

WERNER de BOOR, *Evangelium podle Jana*. Vlašské Meziříčí: Křesťanské sbory, 1985. 294 s.

WERNER de BOOR: *Dzieje Apostolskie*. Warszawa: ZKE, 1980. 555 s.

INTERNET

<http://www.watchtower.org>

